

РЕШЕНИЕ

№ 155

гр. Пловдив, 23.03.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 3-ТИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на девети март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Вера Ив. Иванова
Членове: Катя Ст. Пенчева
Величка П. Белева

при участието на секретаря Мила Д. Тошева
като разгледа докладваното от Вера Ив. Иванова Въззивно търговско дело № 20225001000046 по описа за 2022 година

Производството е въззивно по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Обжалвано е решение № 260278, постановено на 24.06.2021 г. по т.д. 691/2019 г. на Окръжен съд-П., с което са отхвърлени предявените от К. Г. Д. искове да бъде осъдено Н.б.б.а.з. - гр.С. да му заплати обезщетение за неимуществени вреди в размер на 110 000 лв., ведно със законната лихва, начиная от 18.08.2014 г. до окончателното изплащане на сумата, претърпени от него от смъртта на неговата сестра М.Г. Д., настъпила при претърпяно от нея пътнотранспортно произшествие на 18.08.2014 г. в Р.Г., причинено от водача С.Т.М., също починал, при управление на мотоциклет с гръцки рег. №*****, като неоснователни, и е осъден К. Г. Д. да заплати на Н.б.б.а.з. — гр.С. сумата 5176 лв. за съдебни разноски.

Обжалвано е и определение № 261689/12.11.2021 г., постановено по т.д. № 691/2019 г. на ОС-П., с което е оставено без уважение искането на ищеца К. Г. Д. за изменение на постановеното по делото решение № 260278/24.06.2021 г. в частта за присъдените на ответника съдебни разноски.

Жалбоподателят К. Г. Д. моли решението и определението да бъдат

отменени като неправилни по съображения, изложени във въззивната жалба, подадена на 29.07.2021 г., и в частната жалба, подадена на 6.12.2021 г. Като ищец в производството пред окръжния съд предявява с искова молба от 8.08.2019 г. обективно кумулативно съединени иски с правно основание чл. 284, ал.3, т.2 от КЗ (отм.) и чл. 86, ал.1 от ЗЗД за осъждане на ответника Н.б.б.а.з.-гр.С. да му заплати сумата 110 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени от него неимуществени вреди за понесени душевни болки и страдания вследствие на смъртта на неговата сестра М.Г. Д., настъпила в Р.Г., остров К. при и в резултат на ПТП на 18.08.2014 г. по вина на водача С.Т.М. при управлението от него на мотоциклет с рег. № *****, за който към момента на ПТП не е имало сключена застраховка „Гражданска отговорност“, което обезщетение се претендира от ищеца като увредено лице, спрямо което виновният водач е отговорен, от ответника НББАП-гр.С. в качеството му на Компенсационен орган, ведно със законната лихва върху сумата 18.08.2014 г. Не ангажира нови доказателства в производството пред настоящата съдебна инстанция. Претендира за присъждане на разноски. Заявява възражение по чл. 78, ал.5 от ГПК за прекомерност на платеното от ответната страна адвокатско възнаграждение.

Ответникът по жалбите Н.б.б.а.з. -гр.С. моли те да бъдат отхвърлени като неоснователни по съображения, изложени в отговори от 5.10.2021 г. и 21.01.2022 г. Като ответник в производството пред окръжния съд оспорва исковите като неоснователни. Не заявява искане за събиране на доказателства в производството пред въззивната инстанция. Претендира за присъждане на разноски.

Пловдивският апелативен съд провери законосъобразността на обжалваното решение съобразно разпоредбата на чл. 269 от ГПК и във връзка с оплакванията и исканията на жалбоподателя, прецени събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност и намери за установено следното:

Безспорно е между страните, че на 18.08.2014 г. в Р.Г. е настъпило ПТП, при което е загинала сестрата на ищеца М. Д.. Не се спори, че вина за настъпилото ПТП има водачът на мотоциклет с рег. № ***** С.Т.М., като починалата Д. е била пътник на задната седалка на мотоциклета. Безспорно е и че за водача на този мотоциклет не е имало към момента на

ПТП валидно застрахователно правоотношение по застраховка „ГО“. Безспорно е, че ищецът е предявил претенция за изплащане на обезщетение пред ответника и че като Компенсационен орган НББАП-гр.С. му е изплатило преди подаването на исковата молба сумата 4 000 евро в левовата й равностойност 7 823,32 лв. Твърдението на ищецът е, че в резултат на смъртта на своята сестра е търпял душевни болки и страдания, поради което претендира от ответника да му заплати обезщетение за претърпените неимуществени вреди още в размер на 110 000 лв. Ищецът твърди с исковата молба, че пострадалата негова сестра е била на 52 години, работещ човек, смъртта ѝ е настъпила неочаквано и е била огромен шок за семейството, между двамата са съществували отношения, характеризиращи се с изключителна близост, обич, уважение, взаимна привързаност, поддържали са постоянна връзка, били са много близки и взаимно са си помагали, поради което моралните страдания от неочакваната и несвоевременна загуба са огромни и за цял живот, загубата на сестрата се отразява изключително негативно на здравословното и емоционалното състояние, търпи много болки и страдания във връзка с нейната смърт. Затова претендира за присъждане на обезщетение в размер на още 110 000 лв., като счита вече изплатеното такова от Компенсационния орган НББАЗ-гр.С. в размер на 4 000 евро (в легова равностойност 7 823,32 лв.) за недостатъчно. Твърди, че обезщетението е изплатено с оглед приет от Компенсационния орган за приложим в случая лимит на отговорност на Г. „Помощен фонд“ от 4 000 евро. Твърди, че за решаването на спора е приложимо гръцкото законодателство съгласно Регламент (ЕО) № 864/2007 та ЕП и на Съвета от 11 юли 2007 година относно приложимото право към извъндоговорни отношения („Рим II“) и решение на СЕС по дело С-350/14, т.26, както и съдебната практика на гръцките съдилища, съгласно която при подобни вреди се определя обезщетение в размер на около 60 000 евро. Твърди, че правата на увредените лица не могат да бъдат ограничавани до лимити относно размера на дължимите от „Помощния фонд“ на Р.Г. обезщетения, установени специално за определени лица, като подобна правна норма, както е прието от Върховния съд на Р.Г. в решения № 4/2017 г. и №5/2017 г., противоречи на Конституцията, на международните договори и конвенции, по които Г. е страна, на чл.1,§4 от Втора Директива 84/5/ЕИО и на чл.1 от Допълнителния протокол на ЕКПЧОС, ратифицирана от Г. през 1974 г.

Ответникът НББАЗ-гр.С. с отговора на исковата молба, подаден на 28.05.2020 г., оспорва исковете изцяло, по основание и размер. Заявява, че в случая за решаването на спора приложимо е материалното право на Р.Г. и с оглед на него оспорва иска като недопустим и неоснователен. Заявява, че преди завеждането на иска пред съда ищецът е получил обезщетение за търпените от него неимуществени вреди от смъртта на сестра му, чийто размер е определен съгласно приложимия гръцки закон. Твърди, че тъй като към датата на ПТП за водача на мотоциклета не е имало сключен договор за застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, то Г.т Спомагателен (Г.) фонд поема изплащането на обезщетения по претенции на увредени лица, като основанията за ангажиране на неговата отговорност и размера ѝ се уреждат от Закон № 489/1976 г. за задължителното застраховане при ПТП на гражданска отговорност, допълнен и изменен от Закон № 1569/1985 г. и Президентски укази № 1019/1981 г. и № 118/1985 г., кодифицирани с Президентски указ № 237/10.06./18.07.1986 г. Твърди, че съгласно чл. 19, ал.1 от Президентски указ № 237/1986 г. Г.т Спомагателен (Г.) фонд изплаща обезщетение за неимуществени вреди при смърт в резултат от ПТП, когато по отношение на увреждащото МПС не е налице сключена застраховка „ГО“ на автомобилистите, но съгласно чл. 19, ал.2 от него обезщетението не може да надхвърля сумата от 6 000 евро за всеки бенефициент, именно въз основа на която разпоредба е определен размерът на обезщетението, платено на ищеца в рамките на извънсъдебното уреждане на претенцията му. Твърди, че в случая българският Компенсационен орган не може да прави преценка по същество, а следва инструкциите на чуждестранния Спомагателен (Г.) фонд, като съгласно чл.3.4. и чл. 7.2. на Споразумението между Компенсационните органи и Гаранционните фондове относно платимите от Компенсационния орган обезщетения той е длъжен да спазва приложимото право на държавата, където е настъпило произшествието, съответно, само тези суми подлежат на реимбулсиране на българския Компенсационен орган от насрещната чуждестранна институция. Твърди, че ищецът е приел определения му размер на обезщетение от 4 000 евро като окончателен, което съгласно приложимия гръцки закон (чл. 454 „Отпадане/опрощаване на дълг/задължение“ и чл. 424 „Право на разписка“ от Гражданския кодекс на Г.) препятства предявяването на последващи съдебни искове от него срещу Спомагателния (Гаранционния) фонд на Г., а затова и

срещу Компенсационния орган, чиято отговорност възниква при предпоставките и в обема, при които възниква отговорността на чуждестранния Спомагателен или Г.ф.. Твърди, че съгласно приложимия гръцки закон когато кредиторът се съгласи с длъжника относно уреждането на дълга/задължението или изрично признае, че няма дълг, тогава отговорността/задължението на длъжника отпада/не възниква. Твърди, че в случая с представената пред Компенсационния орган декларация ищецът е приел определеното му обезщетение от 4 000 евро като окончателно и е заявил, че няма други претенции към Г. Спомагателен (Г.) фонд във връзка със същото събитие и последица от подписването на декларацията с това съдържание е невъзможността за предявяване на съдебен иск за същите вреди от същото събитие. Прави възражение за изтекла давност и/или преклузия по приложимия гръцки закон относно претендираното вземане за обезщетение за неимуществени вреди. Заявява и евентуално възражение за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на М. Д., тъй като е пътувала без предпазна каска, качила се е на мотоциклет, управляван от водач в тежка степен на алкохолно опиянение (3 промила) и неспособен към датата на настъпване на събитието, който принос съгласно приложимото гръцко законодателство следва да бъде отчетен при определяне на обезщетение за неимуществени вреди на нейните близки. Оспорва претърпяването и обема на твърдените неимуществени вреди съгласно гръцкото законодателство. Оспорва иска и по размер съгласно приложимия гръцки закон и съдебна практика. Оспорва дължимостта и периода на претенцията за лихва към Компенсационния орган. Възразява и за частично погасяване на иска за лихви по давност - за период, превишаващ 3 години преди завеждане на иска.

С допълнителната искова молба от 11.06.2020 г. ищецът счита, че оспорването на исковете като недопустими и неоснователни съгласно приложимото гръцкото законодателство касае съществото на спора. Заявява, че определеното и изплатено обезщетение в размер на 4 000 евро не е съобразено с принципа за справедливост, установен от съдебната практика на съдилищата в Р.Г. с оглед действително претърпените болки и страдания от загубата на сестра му, както и с лимита на отговорност на „Помощния фонд“ съгласно европейското законодателство и съдебната практика при компенсиране на вреди от този вид. Позирава се на решението на СЕС по дело C-277/12 година от 24.10.2013 г. Заявява, че платеното доброволно

обезщетение е в размер само на 4 000 евро при практика за подобни вреди на гръцките съдилища в размер около 60 000 евро, като ответникът твърди, че в случая е приложим специален лимит на отговорност на Г. „Помощен фонд“ до тази сума, обаче законната норма (чл. 19 от Президентски указ № 237/1986 г.), която въвежда лимит на отговорност за помощния фонд до 4 000 евро за братя и сестри на починалия, не се прилага от гръцките съдилища. Заявява, че в този смисъл сумата, която е изплатена доброволно, е и в противоречие с чл. 45 от КМЧП, макар случаят да не е съдебен към датата на доброволно уреждане на претенцията. Заявява, че не е имал друга възможност освен да подпише декларацията, защото иначе НББАЗ е щяло да постанови отказ, а той имал спешна нужда от средства поради крайно тежкото му финансово състояние. Заявява, че се касае за декларация за приемане на обезщетение, което е определено по доброволен ред, а не за подписано споразумение или отказ от право да се търси репарирание на вредата в пълен размер. Твърди, че няма формирана правно значима воля, с която деклараторът да се отказва от законното си право да получи справедливо обезщетение. Заявява, че декларацията според трайната практика на българския ВКС няма правопогасяващо действие за вреди в по-голям размер от декларирания. Заявява, че декларацията е подписана и при условията на крайна нужда и при явно неизгодни условия, тъй като той е в много тежко финансово състояние, а ответникът не би изплатил доброволно определеното обезщетение, ако не се подпише декларацията. Заявява, че сумата е явно неизгодна предвид стойностите на обезщетенията, които се определят от гръцките съдилища за този ред наследници за неимуществени вреди при загуба на близък при ПТП. Заявява, че давността е петгодишна по Г. закон и тя не е изтекла към момента на подаването на исковата молба в съда. Оспорва като неоснователно възражението за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на М. Д..

С отговора на допълнителната искова молба от 15.07.2020 г. ответникът поддържа заявените с отговора на исковата молба оспорвания и възражения. Заявява, че по отношение действителността и правните последици на представената нотариално заверена декларация на ищеца за това, че приема така определеното му обезщетение в размер на 4 000 евро като окончателно и няма други претенции към Г. Спомагателен (Г.) фонд или към Компенсационния орган следва преценката да се направи съобразно

приложимото гръцко материално право, а не по българския закон и съдебна практика. Поддържа заявеното възражение, че съгласно приложимия гръцки закон (чл. 454 „Отпадане/опрощаване на дълг/задължение“ от Гражданския кодекс на Г.) съгласието/волеизявлението, изразено с тази декларация, препятства предявяването на последващ съдебен иск от лицето срещу Спомагателния (Гаранционния) фонд на Г., поради което и срещу Компенсационния орган, чиято отговорност възниква при предпоставките и в обема, при които възниква отговорността на Спомагателния (Гаранционния) фонд.

С обжалваното решение окръжният съд приема, след като вече е приел при разглеждането на спора за приложимо гръцкото материално право, че е приложимо българското материално право. Съдът приема, че сключеното от ищеца споразумение за приемане на обезщетение в размер на 4000 евро е действително като сключено от ищеца чрез неговия пълномощник-адвокат, поради което в пълна степен юридически са охранени правата на ищеца. Съдът приема, че по делото не се установяват изключителни отношения на ищеца с починалата негова сестра, като съгласно ТР №1 по тълк.д. № 1/2016 г. на ВКС, ОСНГТК лицата от т.нар разширен кръг наследници имат право на обезщетение по изключение, при установени изключителни отношения с починалата. Съдът преценява, че изслушаните свидетели не установяват отношения, различни от обичайните близки отношения между роднини и конкретно между ищеца и сестра му. Окръжният съд намира, че ищецът въобще не разполага с право на обезщетение за преживени неимуществени вреди - болки и страдания от смъртта на сестра си, което изключва възражението му, че полученото от него обезщетение е при крайна нужда и явно неизгодни условия. Затова съдът отхвърля иска като изцяло неоснователен ведно с акцесорната претенция за присъждане на лихва, като приема, че не дължи произнасяне по останалите възражения по спора, които не се отразяват на разрешаването му.

Относно размера на присъдените с решението в полза на ответника и в тежест на ищеца разноси ищецът заявява възражение, че присъдената сума за адвокатско възнаграждение е прекомерно висока, тъй като е за половината от размера на полученото обезщетение. Твърди, че няма пречка съдът да определи и присъди разноси под установените минимални размери в

Наредба №1/9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, в който смисъл има практика на СЕС, задължителна за българските съдилища съгласно чл. 633 от ГПК – решение по дело С-427/2016 и С-428/2016 на СЕС. Счита, че в случая съдът може да присъди адвокатско възнаграждение на ответника под законовите минимални стойности поради характера на делото и установеното противоречие на българското право с европейското законодателство с установяване на минимални адвокатски възнаграждения.

Със становище от 11.11.2021 г. ответникът заявява, че няма основание за изменение на решението в частта му за разносните съгласно чл. 248 от ГПК. Твърди, че делото се характеризира с висока степен на правна и фактическа сложност, поради което присъдените разноси за адвокатско възнаграждение в размер на 4 476 лв. с включен ДДС не са прекомерни по смисъла на чл. 78, ал. 5 от ГПК. Заявява, че спорът касае правна материя с международен елемент, която изисква детайлно познаване на застрахователното, деликтното, съюзното и международното частно право, на относимата практика на СЕС, както и на боравене в достатъчна степен с чужди национални правни системи и, съответно, с правни източници, юриспруденция и документи на чужд език. Заявява, че за защитата на ответника е следвало да бъде извършена значителна по обем и сложност подготвителна и проучвателна дейност по делото, включително като се борави с документи и кореспонденция на чужд език, както и във връзка с взимането на становище относно приложимото чуждо право, което в случая е гръцкото материално право, и заявяване на искане за приобщаване по делото на относимите правни норми чрез съдебна поръчка по реда на Европейската конвенция за обмен на правна информация между държави. Счита, че в случая няма основания справедливият размер на адвокатското възнаграждение да се свежда до минималния такъв съгласно посочената Наредба, но то е в рамките на минималното по чл. 7, ал. 2 и § 2а от ДР на Наредбата, което е именно 4 476 лв. Заявява становище, че неоснователно ищецът претендира в случая да се определи и присъди адвокатско възнаграждение в размер под минималното съгласно Наредбата, позовавайки се на решението по съединени дела С-427/16 и С-428/16 на СЕС. Позицията се на определение № 456/4.12.2019 г. на ВКС по ч. гр. д. № 4242/2019 г., ГК, 3 ГО, съгласно което с посоченото решение на СЕС се касае не за дефинитивно и

априорно установено противоречие, а се изисква извършване на съответна преценка в светлината на всички относими обстоятелства, в това число дали в конкретната хипотеза би могло да се говори за ограничаване на конкуренцията в рамките на вътрешния пазар. Заявява, че в случая адвокатът е участвал във всички дължими и възможни процесуални действия и е упражнявал добросъвестно правата си на процесуален представител в защита на ответника. Заявява, че в случая присъждането на ответника на направените от него разноски за заплатено адвокатско възнаграждение в поне минималния съгласно Наредбата размер не би могло да се разглежда като хипотеза, в която приложението на Наредбата да води до прекомерност на възнаграждението и налагане на ограничения, които не отговарят на легитимни цели, респективно, до ограничаване на конкуренцията в рамките на вътрешния пазар по смисъла на чл.101, §1 от ДФЕС.

С определението от 12.11.2021 г., постановено по реда на чл. 248 от ГПК, окръжният съд посочва, че спорът по делото е с фактическа и правна сложност. Посочва, че размерът на адвокатското възнаграждение е функция на размера на предявения иск в размер на 110 000 лв., като ищецът, ако е считал, че ще бъде натоварен с непосилни разноски, е разполагал с възможността да предяви иска в минимален частичен размер, което не е направил и така е задължил ответника да се брани против иск именно с този размер, респективно, да извърши разноски, които след отхвърлянето на иска изцяло ищецът следва и да възмезди. Затова съдът оставя без уважение искането за изменение на решението в частта му за разноските.

С въззивната жалба жалбоподателят Д. твърди, че съдът неправилно приема за приложимо при разрешаването на спора българското материално право, защото приложимото към правния спор материално право е гръцкото, а също така, с оглед приложимост на право на държава-членка на ЕС, и общностното право на ЕС. Заявява, че в случая окръжният съд неоснователно се позовава на чл.4,§3 от Регламент (ЕО) № 864/2007 на ЕП и на Съвета от 11.07.2007 г. относно приложимото право към извъндоговорни задължения („Рим II“), защото приложими са чл.4,§1 и §2 от посочения Регламент, включително при съобразяване с решението на СЕС по дело C-350/14, т.26. Заявява, че гръцкото законодателство, с което се предвижда лимит на отговорност на Спомагателния (Обезпечителен, Г.) фонд, различен от общия

минимален лимит, установен за отговорност за имуществени вреди от ПТП, противоречи на задължително за българския съд, а и за Г. съд като съд на държава-членка на ЕС, решение на СЕС от 24.10.2013 г. по дело C-277/12. Посочва, че съгласно приетата съдебна поръчка Върховният съд на Р.Г. приема, че въпросното ограничение противоречи на Конституцията, правото на ЕС, на принципа на пропорционалност, на международни договори, на ЕКПЧОС. Заявява, че ответникът е отказал да приложи тълкуването на закона, което се дава от Г. съд, относно лимита на отговорност, въпреки че е запознат с практиката на Г. ВС. Заявява, че чуждото право се тълкува и прилага така, както то се тълкува и прилага в създалата го държава, а приложените решения на Г. ВС указват как се тълкува и прилага въведения лимит на отговорност по чл. 19,§2 от Закон 489/1976 г., поради което разпоредбата не следва да се спазва от съдилищата на Р.Б., след като не се прилага и от Г. съд. Заявява, че подписаната декларация от ищеца е едностранно изявление. Заявява, че съгласно документите от съдебната поръчка приложимото право е чл. 454 от Гражданския кодекс, която разпоредба говори за договор между заемателя и длъжника, като е посочено, че няма съдебна практика или изрично правило за отношенията между увредените от ПТП лица и отговорните застрахователи. Заявява, че не е налице сключен договор, по силата на който да е погасено правото за изплащане на обезщетение, а в случая е налице едностранно определено обезщетение от отговорния Компенсационен орган, което правоимащият се е съгласил да получи, но няма договор между страните за погасяване на задължението или отказ от право да се търси репарирание на вредата в пълен размер. Заявява и че декларацията е подписана и при условията на крайна нужда и при явно неизгодни условия, тъй като ищецът е в много тежко финансово състояние, а ответникът не би изплатил доброволно определеното обезщетение, ако не се подпише декларацията, като сумата е явно неизгодна предвид стойностите на обезщетенията, които се определят от гръцките съдилища за този ред наследници за неимуществени вреди при загуба на близък при ПТП. Твърди, че определеното и изплатено обезщетение от 4000 евро не е съобразено с принципа за справедливост, установен от съдебната практика на съдилищата в Р.Г. с оглед действително претърпените от ищеца болки и страдания вследствие смъртта на сестра му, както и с лимита на отговорност на „Помощния фонд“ съгласно европейското законодателство и

съдебната практика при компенсиране на вреди от този вид (относно размер около 60 000 евро съгласно представените по делото две решения на Г. ВС). Заявява, че давността не е изтекла, тъй като тя съгласно Г. закон е 5 години от датата на ПТП, като следва да се отчете и извършеното плащане по доброволен ред от страна на ответника след повече от три години от датата на ПТП. Заявява, че е неоснователно възражението за съпричиняване от починалата на вредоносния резултат. Твърди, че неправилно окръжният съд приема иска за неоснователен и го отхвърля, защото намира, че не е доказана връзка между ищеца и покойната му сестра, която да се покрива с описаното в ТР №1/2016 г. на ОСНГТК на ВКС за разширения кръг наследници, тъй като в случая такава връзка въобще не е необходимо да се доказва, защото това не се изисква от приложимото в случая гръцко право, както е установено чрез съдебната поръчка. Твърди, че за установяване на претърпените неимуществени вреди са ангажирани свидетелски показания и са налице душевни и емоционални страдания, които е справедливо да бъдат обезщетени според нивата, установени от практиката на гръцките съдилища при определяне на справедлив еквивалент на вредата – приложените по делото като съдебна практика решения на Г. ВС и на Апелативния съд в гр. А., която е за период, предшестващ настоящия, и видно от която за роднини от разширения кръг се присъждат значително по-високи обезщетения (около 60 000 евро). Заявява, че съдът не отчита обстоятелството, че присъдената срещу ответника сума ще му бъде възстановена изцяло от Г. Спомагателен (Г.) фонд. Заявява, че практиката на Г. Апелативен съд е от 2014 г. и следва да се отчете, че като страна-членка на ЕС за Г. също е задължително ежегодно да актуализира размера на обезщетенията съгласно Директива 2009/103/ЕО на ЕП и на Съвета от 16.09.2009 г. относно застраховката „Гражданска отговорност“ при използването на ВПС и за контрол върху задълженията за сключване на такива застраховки.

С отговора на въззивната жалба ответникът по нея заявява, че правилно окръжният съд въз основа на събраните по делото доказателства е приел липса на основания за присъждане в полза на ищеца на обезщетение за неимуществени вреди и е отхвърлил иска, тъй като в хода на производството по делото не са доказани вреди, които да подлежат на обезщетение както по българското право, така и по гръцкото право. Посочва, че се позовава в отговора на разпоредби от гръцкото законодателство и на гръцката съдебна

практика, тъй като неговото становище по делото е, че приложимо в случая е гръцкото материално право на основание чл.4,§1 от Регламент (ЕО) № 864/2007 на ЕП и на Съвета относно приложимото право към извъндоговорните задължения (Регламент „Рим II“) и решение на СЕС от 10.12.2015 г. по дело C-350/14, по който въпрос не съществува спор между страните по делото. Заявява, че съгласно чл. 932 от Гражданския кодекс на Р.Г. съдът може да присъди разумно, по свое усмотрение парично обезщетение за причинени нематериални щети, като в случай на причиняване на смърт на човек това парично обезщетение може да бъде присъдено на семейството на жертвата за душевните им страдания, като видно от разясненията по приложимостта на разпоредбата, дадени от Г. институт по международно и чуждестранно право в изпълнената съдебна поръчка, на лицата, имащи право на обезщетение за морални страдания, може да им бъде присъдено такова само ако действително са понесли такова страдание. Заявява, че тези лица трябва да са свързани с починалия с взаимни и тесни връзки на любов и привързаност, неразривна тясна родствена връзка, устойчиви семейни отношения и тясна емоционална връзка. Твърди, че от събраните по делото гласни доказателства е видно, че в случая не се доказват каквито и да било вреди, търпени от ищеца и подлежащи на допълнително обезщетение извън вече изплатеното му, като същите са изцяло в съответствие с гръцкото материално право. Заявява, че дължимостта на обезщетение, евентуално неговият размер, не може да има други граници освен очертаните в чл. 932 от Гражданския кодекс на Г. – то е функция на вътрешното убеждение на съда въз основа на проведеното от ищеца доказване на действително претърпените неимуществени вреди, очертано от изискването за справедливост и адекватност с конкретния случай. Счита, че изплатената на ищеца преди завеждане на иска сума като обезщетение за търпените от него неимуществени вреди от смъртта на сестра му в размер на 4000 евро (в легова равностойност 7 823,32 лв.) се явява достатъчна да компенсира тези вреди и са съобразени със съдебната практика по аналогични случаи, като допълнително обезщетение не му се следва. Заявява, че при определянето на обезщетението съдът не следва да се ръководи от това кой е крайният платец, поради което неоснователно жалбоподателят претендира при определяне на размера на обезщетението съдът да е следвало да вземе предвид възстановяването му на ответника от гръцко юридическо лице.

Заявява, че приложимото към спора материално право е гръцкото и не следва да бъде съобразявана в случая българската съдебна практика по приложението на чл. 52 от ЗЗД. Заявява, че искът е неоснователен и тъй като допълнително обезщетение, извън платеното по извънсъдебен път, не се следва на ищеца, доколкото с представената пред Компенсационния орган декларация ищецът е приел определеното му обезщетение от 4 000 евро като окончателно и е заявил, че няма други претенции към Г. Спомагателен (Г.) фонд във връзка със същото събитие. Заявява, че съгласно приложимия гръцки закон (чл. 454 от Гражданския кодекс на Г.) това препятства предявяването на последващи съдебни искове срещу Спомагателния (Г.) фонд на Г., а следователно и срещу българския Компенсационен орган, чиято отговорност възниква при предпоставките и в обема, при които възниква отговорността на Г. фонд (при незастраховани МПС). Твърди, че в този смисъл е практиката на гръцките съдилища и конкретно решение № 3909/2014 г. на Апелативен съд на А., прието по делото от окръжния съд, съгласно което частните права, особено облигационните, по правило са отчуждими, могат свободно да се предоставят по всякакъв начин, дори да бъдат оттегляни, като такова оттегляне представлява и договорът за опрощаване на дълг съгласно разпоредбата на чл. 454 от Гражданския кодекс. Посочва, че съгласно тази разпоредба договорът за опрощаване на дълг е договор между кредитор и длъжник, с който кредиторът се отказва от вземането си или с който той признава, че към него не съществува дълг на длъжника, като за сключването на договора за опрощаване на дълг не се изисква спазването на някаква форма, освен ако се сключва по причина, за която се изисква конкретна форма на сключване, но декларацията за опрощаване на дълг трябва да бъде ясна и недвусмислена. Посочва, че приемането на сключения договор за опрощаване на дълг води до незабавно, автоматично и окончателно погасяване на задължението (т.е. на вземането и задължението), като то може да се отнася и до условни или невъзникнали още искове, но при всички положения и до бъдещи такива. Заявява, че съгласно чл. 416 от ГК задължението се погасява с плащане, плащането на дълг не представлява правен акт, а обикновен акт за погасяване (материално) действие, т.е. действителен факт. Заявява, че от връзката между чл.417,ал.1 и чл.424,та от ГК следва, че условие плащането да може да бъде прието като причина за погасяване на задължението освен всичко останало е то да бъде

извършено на кредитора или на лицето, на което е позволено да приеме плащането. Заявява, че в решението е посочено, че дори декларацията за погасяване и отказването от всеки бъдещ иск да е била направена без специално пълномощно, безусловното получаване от страна на лицата на определената сума представлява последващо одобрение на действията на техния пълномощник, от които те са се възползвали. Заявява, че от текста на решението на Апелативния съд в А. става ясно, че формата на опрощаването на дълга не е стриктна, същото може да бъде извършено както с договор, така и с едностранно волеизявление, стига волята на кредитора да е достатъчно ясно изразена, поради което са неоснователни доводите на жалбоподателя, че тъй като отказът от права в случая бил направен в едностранна декларация, а не в договор, същият не бил породил правни последици. Заявява, че доколкото след получаването на декларацията длъжникът е платил определената в нея сума на лицето, то очевидно той е приел направеното спрямо него опрощаване и съответно е налице пълно погасяване на дълга по смисъла на чл. 416 във връзка с чл. 454 от Г. ГК. Заявява, че за твърденията на ищеца за подписване на декларацията при крайна нужда и при явно неизгодни условия той се позовава на българската съдебна практика, която е неприложима в случая. Заявява, че в получената от Г. институт по международно и чуждестранно право информация по отношение на разпоредбата на чл. 454 от ГК изрично се казва, че липсва съдебна практика, според която декларацията за опрощаване на дълг да е невалидна по причина, че увреденото лице е получило по-малка сума като обезщетение от други увредени лица. Заявява, че съгласно относимата практика на гръцките съдилища декларацията би могла да бъде отменена поради измама (каквато в случая няма, а и не се твърди от ищите да има) или да бъде обявена за невалидна поради противоречие с добрите нрави (каквото също липсва и не се твърди). Заявява, че правилно окръжният съд е приел, че доколкото в извънсъдебната процедура през НББАЗ ищецът е бил представляван от същия надлежно упълномощен адвокат, то интересите му са били юридически охранени, т.е. не може да става въпрос той да е бил подведен от страна на ответника или принуден да подпише декларация за отказ от права. Твърди, че по делото е установено съпричиняване на вредоносния резултат от страна на починалата М. Д., при която хипотеза съгласно разпоредбата на чл. 300 от Г. ГК, ако увредената страна е допринесла за вредата или нейния размер по своя

вина, съдът може да не присъди обезщетение или да намали размера му. Счита за неотнормимо към настоящия спор позоваването от жалбоподателя на Директива 2009/103/ЕО, защото директивите нямат директен ефект в отношенията между частноправни субекти. Заявява, че законна лихва съгласно чл. 285, ал. 2, изр. 2 от КЗ (отм.) Компенсационният орган дължи от датата, на която изтича двумесечният срок за произнасяне по извънсъдебната претенция на увреденото лице до датата на плащането, а не от датата на непозволеното увреждане, като претенцията е и частично погасена по давност съгласно чл. 111, б. "в" от ЗЗД за период, превишаващ три години от завеждане на иска.

С подадената на 6.12.2021 г. частна жалба жалбоподателят Д. твърди, че определението на окръжния съд от 20.11.2021 г. е неправилно, защото на ответника е присъдена прекомерно висока сума за съдебни разходи. Заявява, че няма пречка съдът да определи и присъди разноси под установения минимален размер в Наредба №1/9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения. Заявява, че в този смисъл има практика на СЕС, която е задължителна за българските съдилища съгласно чл. 633 от ГПК – решение по съединени дела С-427/16 и С-428/16. Заявява, че в случая съдът може да присъди адвокатско възнаграждение на насрещната страна под законовите минимални стойности поради характера на делото и установеното противоречие на българското право с европейското законодателство с установяване на минимални размери на адвокатски възнаграждения. Заявява оплакване, че окръжният съд не е обсъдил нито един от изложените от ищеца аргументи. Заявява, че съдът се позовава на минимални размери на адвокатското възнаграждение по реда на посочената Наредба, но разпоредбите на тази Наредба за отменени с влязло в сила решение на ВАС, в това число разпоредбата на чл. 7, която установява размера на адвокатското възнаграждение по граждански иски с материален интерес. Счита, че съдът не може да се позовава на отменен нормативен акт. Затова моли определението да бъде отменено, като бъде отхвърлена претенцията на ответника за присъждане на разноси или да бъдат намалени присъдените на ответника разноси за адвокатско възнаграждение.

С отговора на частната жалба, подаден на 21.01.2022 г., ответникът НБАЗ-гр.С. възразява, че е невярно твърдението на жалбоподателя ВАС да е

отменил посочената Наредба, а тя е в сила и към настоящия момент и правилно окръжният съд съобразно на нейните разпоредби на чл.7,ал.2 и §2а от ДР е определил и присъдил адвокатското възнаграждение в предвидения в тях минимален размер. Заявява, че адвокатът има право на възнаграждение за своя труд съгласно чл. 36,ал.1 от ЗА и неговият размер според чл.36,ал.2,изр.2 от ЗА трябва да бъде справедлив и обоснован и не може да бъде по-нисък от предвидения в Наредбата за съответния вид работа императивен минимум. Посочва, че съгласно чл. 78,ал.5 от ГПК съдът може по искане на насрещната страна на присъди по-нисък размер на разносните за заплатено от страна адвокатско възнаграждение, но не по-малко от минимално определения размер съобразно чл. 36 от ЗА, който е минимумът, заложен в Наредбата. Излага отново съображенията, посочени пред окръжния съд в производството по чл. 248 от ГПК, относно характеризиране на делото с висока степен на правна и фактическа сложност и че няма основания справедливият размер на адвокатското възнаграждение в случая да се свежда до минималния размер по Наредбата, но той обаче е в този минимален размер. Пзовава се на ТР №6/6.11.2013 г. на ОСГТК на ВКС по тълк.д. № 6/2012 г., в т.3 на което се посочва, че при намаляване на подлежащо на присъждане адвокатско възнаграждение поради прекомерност по реда на чл. 78,ал.5 от ГПК съдът не е обвързан от предвиденото в §2 от Наредбата ограничение и е свободен да намали възнаграждението до предвидения в същата наредба минимален размер, поради което счита, че според ВКС съдилищата са обвързани от минималния размер на разпоредбата и след като в случая присъденото на ответника адвокатско възнаграждение е именно в минималния размер, то не са налице основания за изменението му. Излага отново съображенията, вече посочени пред окръжния съд в производството по чл. 248 от ГПК, относно неоснователност на твърдението на жалбоподателя, че в случая съдът следва да определи и присъди адвокатско възнаграждение в размер под минимално определения в Наредбата, позовавайки се на решение по съединени дела С-427/16 и С-428/16 на СЕС.

Съгласно разпоредбата на чл. 284,ал.3,т.2 от КЗ (отм.), НББАЗ-гр.С. в качеството му на Компенсационен орган заплаща обезщетение на увредено лице, пребиваващо в Р.Б., когато не може да се определи застрахователят на виновния водач, включая и случаите, в които за виновния водач няма сключена застраховка за „Гражданска отговорност“. Безспорно е между

страните, видно е и от представеното от ответника с отговора на исковата молба в копие удостоверение за съпруг/а и родствени връзки от 1.10.2018 г., издадено от кмета на с.Д., община М., област С.З., че ищецът К. Г. Д. е еднокръвен брат на М.Г. Д.. Няма спор между страните, че М. Д. е починала вследствие на ПТП, настъпило на 18.08.2014 г. в Р.Г.. Безспорно е между страните, че съгласно чл. 285,ал.1 от КЗ (отм.) ищецът К.Д. е предявил претенция за обезщетение за причинени му неимуществени вреди от смъртта на неговата сестра пред Бюрото и то му е изплатило такова в размер на 4 000 евро преди подаването на исковата молба.

С обжалваното съдебно решение окръжният съд е приел, че от свидетелските показания на разпитаните по делото свидетели Ж.К. Д. и М. Д. А. се установява, че починалата М. Д. е живеела в Б., а само за дните петък, събота и неделя пътувала до Г., след което отново се прибирала в Р.Б. при семейството си. Затова съдът е преценил, че при така дадените показания на свидетелите следва да ревизира становището си относно приложимото към спора право, тъй като по отношение на всички лица – извършител на ПТП, починалата Д. и нейният брат-ищец – е налице най-тясна връзка с правото на Р.Б. по смисъла на чл. 2,ал.1 от КМЧП, който е основният принцип при определяне на приложимото право при частноправни отношения с международен елемент, а също и в съответствие с чл.105,ал.3,изр.1 от КМЧП, който възпроизвежда чл.4,§3 от Регламент (ЕО) №864/2007 г. на ЕП и на Съвета относно приложимото право към извъндоговорни задължения („Рим II“). Въпреки така възприетото от окръжния съд със съдебното решение различно разрешение относно приложимото право от това, за което е уведомил страните, а именно че е приложимо гръцкото материално право, окръжният съд преценява, че няма пречка да се произнесе. Така направената с обжалваното решение преценка на окръжния съд относно приложимото материално право е очевидно неправилна. Между страните е безспорно и правилно е било прието от окръжния съд с определението от 30.07.2020 г., който извод е поддържан от съда до приключването на съдебното дирене, че приложимото материално право в случая е гръцкото и съобразно него следва да се определят предпоставките за възникване на правото на обезщетение на ищеца. Несъмнено е, че приложимото материално право при случаи на неправомерно увреждане с международен елемент, настъпили след 11 януари 2009 г., следва да бъде определено от българския съд по правилата на

Регламент (ЕО) № 864/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 г. относно приложимото право към извъндоговорни задължения (Регламент „Рим II“). Съгласно разпоредбата на чл. 4,§1 от посочения Регламент, приложимото право към извъндоговорни задължения, произтичащи от непозволено увреждане, е правото на държавата, в която е настъпила вредата, независимо в коя държава е настъпил вредоносният факт и независимо в коя държава или държави настъпват непреките последици от този факт. Съгласно решението по дело С-350/14 на СЕС, разпоредбата на чл.4,§1 от Регламента трябва да се тълкува за целите на определянето на приложимото право към извъндоговорните задължения, произтичащи от ПТП, в смисъл, че вреди, които са свързани със смърт на лице при такова произшествие, настъпило в една държавата членка, и които са претърпени от негови близки роднини с местопребиваване в друга държава членка, трябва да се квалифицират като „непреки последици“ от това произшествие по смисъла на посочената разпоредба. Не се установяват в случая предпоставки за прилагане на изключенията по чл.4,§2 и §3 от Регламента. В случая вредата за ищеца-български гражданин, живеещ в Р.Б., произтича от ПТП, настъпило на територията на Р.Г., при управлението на МПС (мотоциклет) с гръцка регистрация, при което ПТП е настъпила смъртта на сестрата на ищеца-българска гражданка, като деликвентът С.М.-български гражданин и починалата М. Д. са живели в село А., К. и тя е имала статут на постоянно пребиваваща в Г. към момента на настъпването на вредата от деликта, тя е имала и гръцка лична карта, видно от представените от ищеца с исковата молба в копия документи относно настъпилото ПТП, изготвени от компетентните гръцки власти (справка от гръцката полиция за ПТП от 18.08.2014 г., уведомление от гръцката полиция до Районна прокуратура-И. от 26.01.2015 г., прокурорски доклад относно архивиране на преписката, смъртен акт). Следва да се посочи, че окръжният съд неправилно възприема и показанията на свидетелите и затова неоснователно въз основа на тях преценява, че в случая има обстоятелства, които да обосноват приложимост на българското материално право. Показанията на свидетелите Ж. Д. и М. А. са очевидно недостоверни относно местоживее на починалата М. Д. в Р.Б., тъй като те не посочват конкретно населено място на нейно местоживее, а заявлението, че тя живеела в Б. със семейството си и само за дните петък, събота и неделя пътувала до Г., след което отново се прибираща в Б., не е

съобразено с обстоятелството, че тя е пребивавала на остров К., до където несъмнено не може да се пътува непрекъснато по този начин. Затова приложимо материално право при разглеждането на спора в настоящия казус на непозволено увреждане с международен елемент е гръцкото материално право. Установява се следователно, че окръжният съд неправилно е преценил, че приложимо в случая е българското материално право, но тази преценка не е самостоятелно основание за отмяна на съдебното решение. Страните по спора са били надлежно уведомени в хода на производството пред окръжния съд, че съдът намира за приложимо гръцкото материално право, неговите разпоредби и съдебната практика на гръцките съдилища са установявани по делото, като между страните не е имало и няма спор, че в случая приложимо е именно гръцкото материално право, поради което няма пречка сега апелативния съд да извърши преценката и да се произнесе по спора с приложение на гръцкото материално право.

Съгласно разпоредбата на чл. 29 от КМЧП приложимото процесуално право при разглеждането на правния спор е българското. Следва затова да се прецени съгласно българския процесуален закон дали искът е допустим във връзка с възражението на ответника, заявено с отговора на исковата молба, че искът е недопустим (и неоснователен) поради подписването от ищеца на декларация, с която е приел определения му размер на обезщетение от 4 000 евро като окончателен и е заявил, че няма други претенции към Г. Спомагателен (Г.) фонд във връзка със същото събитие, което съгласно приложимия гръцки закон чл. 454 „Отпадане/опрощаване на дълг/задължение“ и чл. 424 „Право на разписка“ от ГК на Г. препятства предявяването на последващи съдебни искове от него срещу Спомагателния (Гаранционния) фонд на Г., съответно, срещу Компенсационния орган, последица от подписването на която декларация с това съдържание е невъзможността за предявяване на съдебен иск за същите вреди от същото събитие. Няма спор между страните, че на 18.10.2018 г. лично ищецът К. Г. Д. е подписал и подписът му е нотариално заверен представената в копие от ответника с отговора на исковата молба декларация. Видно от текста на тази декларация, К.Д. като пострадало/увредено лице при ПТП, състояло се на 18.08.2014 г. в Р.Г., декларира, че приема и е съгласен с предложеното окончателно (крайно) обезщетение в размер на 4 000 евро и няма бъдещи претенции към Г.ф. на Р.Г. във връзка с вреди от смъртта на М.Г. Д.. Въпреки

това изявление и изплатеното му обезщетение, което той не се спори че е получил, ищецът завежда иска и претендира за присъждане още на сумата 110 000 лв. като обезщетение за причинените му неимуществени вреди. Въпросът за размера на дължимото обезщетение обаче касае основателността на претенцията за неговото изплащане, а не нейната допустимост. В тази насока следва да бъде съобразено ТР №1/30.01.2017 г. на ВКС по тълк.д. № 1/2016 г., ОСГТК, с което е прието, че при удовлетворяване на увреденото лице с изплащане от страна на застрахователя на уговореното в споразумението обезщетение в пълен размер претенцията на пострадалия против делинквента по чл. 45 и сл. от ЗЗД се явява неоснователна, но не и недопустима, тъй като основателността на иска не е процесуална предпоставка за надлежното му упражняване, като увреденото лице може да получи обезщетение само за вредите, които са останали неудовлетворени, защото не са били предмет на споразумението, а също и когато споразумението е ограничено от лимита на застрахователната сума по сключената застраховка, в които случаи, както и когато споразумението е недействително, отговорността на делинквента може да бъде ангажирана за разликата между полученото обезщетение до размера на действително претърпените вреди. Следва да се посочи, че относно приемането, че въпросът за възможността да се претендира за присъждане на обезщетение в допълнителен размер, след като вече е било договорено изплащане на обезщетение, е такъв именно по основателността на иска, а не за неговата допустимост, е налице и практика на Г. съд. Видно от представеното от ответника решение № 3909/2014 г. на Апелативен съд на А. (л.365-368 от досието на делото на окръжния съд), изводът на Г. съд относно предявена претенция след сключено споразумение и изплатено обезщетение при заявление в споразумението, че претендиращия обезщетение няма никакво искане нито си запазва правото на каквото и да е бъдещо искане срещу Г.ф. и срещу застрахованото лице, е, че тя е неоснователна, като конкретно е посочено, че първоинстанционният съд, който с обжалваното решение и с частично различна мотивация, която се заменя с решението на апелативния съд, отхвърля исковата молба като по същество неоснователна, приемайки, че всички искове на ищите от произшествието са били погасени, след като са се отказали от всяко друго свое бъдещо искане, и правилно заключава, че противоположните твърдения и причините за жалбата трябва да бъдат

отхвърлени като неоснователни, както и че жалбата следва да бъде отхвърлена като по същество неоснователна. Следва затова да се приеме, че исковата претенция на ищеца за присъждане на разлика от 110 000 лв. над вече изплатеното от ответника обезщетение в размер на 4 000 евро е допустима и следва да бъде преценена нейната основателност.

Ответникът възразява, че искът е неоснователен поради изплащането на ищеца преди завеждането на иска на обезщетение в размер, установен като лимит съгласно приложимото гръцко материално законодателство. Няма спор между страните, че такъв лимит е установен съгласно приложимото гръцко материално право и че ответникът е изплатил преди подаването на исковата молба конкретно сумата 4 000 евро в левовата й равностойност именно съобразявайки се с така законодателно установения лимит. Видно от изпратената от Г. институт за международно и чуждестранно право правна информация, съгласно чл.19 от Президентски указ 237/1986 (Президентски указ под № 237 от 10.6/18.07.1986 г.:Кодифициране на разпоредбите на Закон 489/1976 относно задължителната застраховка Гражданска отговорност на автомобилистите) Спомагателният фонд е длъжен да заплати на пострадалите лица обезщетение съгласно §2 от същата разпоредба поради смърт от автомобилни катастрофи, когато произшествието е станало от лек автомобил, по отношение на който не е изпълнено задължението по чл.2, а именно че собственикът или притежателят на автомобил, който се движи по пътищата в Г., е длъжен да има покритие със застраховка за гражданска отговорност спрямо трета страна, и съгласно §2 обезщетението, изплатено от Спомагателния фонд за парични удовлетворения поради душевна мъка не може да надвишава сумата от 6 000 евро за всеки бенефициент. Несъмнено е обаче, че това ограничение (лимит) относно определяне на размера на обезщетението за претърпените неимуществени вреди на правоимащите лица в случая е неприложимо, тъй като разпоредбата се явява в несъответствие с общностното право – чл. 9,ал.1 от Директива 2009/103/ЕО на ЕП и на Съвета от 16.09.2009 г. Разглеждащият спора български съд като съд на държава-членка на ЕС, е длъжен да приложи общностното право, съответно, относимата практика на СЕС, включително независимо каква е практиката на гръцките съдилища. В случая следва да бъде конкретно съобразено сега решението от 24.10.2013 г. на СЕС по Дело C-277/12, постановено по преюдициално запитване относно тълкуването на чл.3,§1 от Директива

72/166, обнародвано в Официалният вестник на ЕС на 14.12.2013 г., от запитваща юрисдикция от Латвия. В т.2 от неговия диспозитив е прието, че чл.3,§1 от Директива 72/166 и чл.1, пар.1 и 2 от Втора директива 84/5 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, съгласно която задължителната отговорност „Гражданска отговорност“ при използването на МПС покрива обезщетението за неимуществени вреди, дължимо съгласно националната правна уредба на гражданската отговорност за смъртта на близки членове на семейството, настъпила при ПТП, само до определена максимална сума, която е по-малка от посочените в чл.1,§2 от Втора директива 84/5. На нормата на чл.1,§2 от Втора директива 84/5 съответства понастоящем чл. 9,ал.1 от Директива 2009/103/ЕО, съгласно която държавите-членки могат да предвидят по-големи гаранции, но са длъжни да изискват застраховката по чл.3 (застраховането на гражданската отговорност при използването на превозни средства, които обичайно се намират на нейна територия) да бъде задължителна най-малко по отношение на посочените минимални суми, които в случай на телесно увреждане са минимална застрахователна сума 1 000 000 евро за пострадал или 5 000 000 евро за събитие, независимо от броя на пострадалите. Видно от изпратената от Г. институт за международно и чуждестранно право правна информация, съгласно чл.6,§5 от Президентски указ 237/1986 г., от 1.06.2012 г. минималните размери на застрахователното покритие не могат да бъдат определени по-ниски от 1 000 000 евро на жертва в случай на телесна повреда, а при нанесени материални щети 1 000 000 евро на злополука, независимо от броя на жертвите. Приетото разрешение от СЕС с решението по преюдициалното запитване касае именно недопустимост на лимитиране на размера на конкретно обезщетение, което се дължи за причинени на близките неимуществени вреди, за размер под лимитът на отговорност (застрахователната сума) по чл. 9,ал.1 от Директива 2009/103/ЕО и по посочената норма от гръцкото материално право. Несъмнено е, че съгласно чл.633 от ГПК решението на СЕС по преюдициалното запитване е задължително за всички съдилища в Р.Б. (както и за съдилищата в Р.Г.), поради което са неоснователни доводите на ответника относно директна приложимост или неприложимост от съда на посочената Директива. Няма затова основания да се приеме, че обезщетението, което се дължи на ищеца, следва да бъде лимитирано до размер на 4 000 евро. Следва да се посочи, че,

видно от представените от ищеца с молба от 25.01.2021 г. решения на Върховния касационен съд на Р.Г. №4/2017 г. и № 5/2017 г. (л.300-336 от досието на делото на ОС), Г.т съд също приема, че наложеното ограничение от 6 000 евро не следва да се прилага от съдилищата. Видно от тези решения, при разглеждане на спор между роднини на починало при ПТП лице (включително сестри, баби и дядовци) са били присъдени от първоинстанционен съд обезщетения за неимуществени вреди в размери на по над 6 000 евро, дължимо от Помощния фонд за застраховане отговорност от автомобилни злополуки, и апелативен съд е определил обезщетенията също в размер над 6 000 евро, като е отказал да приложи разпоредбите на чл.4,ал.2 от Закон 4092/2012 като противоречащи на Конституцията, Европейското право и ЕКПЧОС. Видно от същите решения, Г.т Върховен касационен съд е бил сезиран от жалбоподателя „Помощен фонд“ с твърдение за погрешно тълкуване от апелативния съд и прилагане на разпоредбата на чл.4,ал.3 от Закон 4092/2012, която заменя §2 от чл.19 на Президентски указ 237/1986, и с който чл.4 са въведени количествени ограничения по отношение на размера на обезщетението за психическа травма, което се заплаща от Помощния фонд. Видно от същите решения, Г.т ВКС разглежда разпоредбите на чл.3,§1 от Директива 72/166/ЕИО на Съвета от 24.04.1972 г., на чл.1,§4 от Втората директива 84/5/ЕИО от 30.12.1983 г., на чл.9,§1 от Директива 2009/103/ЕО и съответната уредба в гръцкото право (посочени разпоредби). Съдът разглежда разпоредбите на чл.4,ал.3 от Закона 4092/2012, заменящи чл.19,§2 от Президентски указ 237/1986 г., които предвиждат, че обезщетението, платено от Помощния фонд за парично удовлетворяване на психическа травма, не може да надвишава сумата от 6 000 евро за всеки получател, и приема, че тези разпоредби на Закон 4092/2012 са невалидни. Съдът посочва, че определянето на размера от 6 000 евро за максимална граница за психическа травма за всеки бенефициент е в пряко противоречие с §4,чл.1 от Втората директива 84/5/ЕИО, както и с принципа на пропорционалност в тесен смисъл (чл.25,§1,ал.“г“ от Конституцията), а също и с чл.1 от Първия допълнителен протокол от ЕКПЧОС, както и с чл.4,§1 и §2 от Конституцията и с чл.14 от Международния пакт за граждански и политически права. Видно от изпратената от Г. институт за международно и чуждестранно право правна информация (л.266 от досието на делото на ОС), според съдебната практика на гръцките съдилища законодателното

определяне на максималния праг на отговорността на Спомагателния фонд в процент от общото обезщетение, дължимо на жертвата, противоречи на правото на ЕС (Директивите, които определят предоставяното покритие на задължителната застраховка Гражданска отговорност), на конституционния принцип на пропорционалността и на Първия допълнителен протокол на Европейския договор за правата на човека. Установява се следователно, че неоснователно ответникът претендира в случая да се прилага лимит за присъждане на обезщетението от 4 000 евро. Следва затова да бъде преценено сега от разглеждащият спора български съд какъв размер на обезщетението, което безспорно се дължи на ищеца, тъй като вече е платено такова в размер на 4 000 евро, е справедливият в случая за възмездяване на претърпените от ищеца неимуществени вреди вследствие смъртта на неговата сестра.

Ищецът твърди с исковата молба, че търпените от него неимуществени вреди следва да бъдат обезщетени с присъждане на обезщетение в размер над платената вече от НББАЗ сума от 4 000 евро, с още 110 000 лв. Следва веднага да се посочи, че неоснователно ищецът се позовава на практика на гръцките съдилища по присъждането на обезщетения на близки на загиналите при ПТП в по-високи размери (около 60 000 евро според посоченото в исковата молба). Съгласно приложимото гръцко материално право, във всеки разглеждан случай обезщетението следва да се определя при преценка на конкретните обстоятелства. Видно от изпратената от Г. институт за международно и чуждестранно право правна информация, приложимото гръцко материално право относно гражданската отговорност от ПТП като отговорност за непозволено увреждане се регулира по избор на ищеца или разпоредбите на специалния закон ГПН/1911 с допълнително прилагане на общите разпоредби на Гражданския кодекс, или изключително от общите разпоредби на Гражданския кодекс за непозволено увреждане. Съгласно чл.9 от Закон ГПН/1911, при присъждане на обезщетение съдията е длъжен да вземе предвид индивидуалните обстоятелства като наличието или несъществуването на вина, степента на това наказателно или некриминално естество на деянието или на пропуската, имуществото на причинилия щетите и на пострадалата страна, както и на показанията на свидетели, присъстващи на произшествието. Съгласно чл.932 от Гражданския кодекс, съдът може да присъди по негова преценка разумно парично обезщетение поради неимуществени вреди, като при смърт на лице това парично удовлетворение

може да бъде присъдено на семейството на жертвата поради душевна мъка. Видно от същата правна информация, преценено е, че бенефициентите на финансово удовлетворение, дължащо се за душевни терзания, включват поспециално съпругът, възходящи, низходящи, братята (дори и да не са живели с починалия) и близките роднини по сватовство (например, тъст, тъща, зет и др.), ако действително са изпитали такава болка. Видно от същата правна информация, сумите, присъдени като парично удовлетворение вследствие на психично страдания, варират, например, на баба на починалия са били присъдени 7 000 евро. Следва затова в случая да се прецени конкретно какво по размер парично обезщетение за ищеца в случая се явява разумно. Обстоятелството, че ищецът като брат на починалата при ПТП е претърпял болка е безспорно между страните, съответно, няма спор, че именно това е било основанието ответникът преди завеждането на делото да изплати на ищеца обезщетението в размер на 4 000 евро.

Безспорно е, че смъртта на сестрата на ищеца е настъпила при ПТП в Г. на 18.08.2014 г., когато тя е била на 52 години, а ищецът е бил на 56 години. Заявените в исковата молба твърдения са, че починалата е била в работоспособна възраст, работещ човек, в добро здравословно състояние, смъртта ѝ настъпила неочаквано и несвоевременно и била огромен шок за семейството, между сестрата и брата съществували отношения на изключителна близост, обич, уважение, взаимна привързаност, поддържали са постоянна връзка, били са много близки и постоянно взаимно са си помагали, моралните страдания от неочакваната и несвоевременна загуба са огромни и неописуеми и остават за цял живот, загубата на сестра се отразява изключително негативно на здравословното и емоционалното състояние, търпят се много болки и страдания във връзка с причинената смърт. Видно е от така заявените твърдения, че те са относими по начало за страданията, които близките неминуемо преживяват при смърт в семейството, и не са посочени конкретни специфични обстоятелства относно особено близка връзка на ищеца с починалата негова сестра. С оглед тези твърдения на ищеца, той и починалата негова сестра са хора на значителна възраст, не живеят съвместно, не полагат непосредствено грижи един за друг. За установяване основателността на заявените твърдения, респективно, на предявената претенция, по искане на ищеца пред окръжния съд са събрани гласни доказателства. Видно от показанията на свидетеля Ж.К. Д., разпитан в

съдебното заседание на окръжния съд на 14.06.2021 г., син на ищеца, М. и баща му се разбирали много добре, те ѝ помагали и тя им помагала, свидетелят живял при нея в Б., баща му се разболял след катастрофата, получил два пъти инфаркт заради това, много преживял смъртта на сестра си, спомня си за нея, ищецът и М. са едни баща и майка, тя отивала всеки петък в Г. и в понеделник се прибираща в Б., не била за постоянно там, в Б. М. живеела в старозагорски села, не може да посочи името на селото, М. я блъснал някакъв ТИР. Видно от показанията на свидетелката М. Д. А., разпитана също по искане на ищеца в съдебното заседание на окръжния съд на 14.06.2021 г., тя е дъщеря на брата на ищеца, отношенията между ищеца и М. били много добри, помагали си, след инцидента К. получил инсулт от притеснение, лошо преживял смъртта ѝ, плачел много, М. постоянно живеела в Д., загинала от мотор като пресичала, работела в Г., ищецът и М. се виждали много, ходели си на гости в Д.град и Г., свидетелката е ходила с ищеца на гости при М. в Г., преди да почине М. живеели заедно с К. в Г., в Д.град живели, не в Г., а в Д.. Тези свидетелските показания и на двамата свидетели следва да се преценят като недостоверни, дадени с очевиден стремеж да се подкрепят твърдения на ищеца за по-близки отношения между ищеца и неговата починала сестра. Свидетелите не могат да посочат местоживеење на починалата в Б., както и в Г., и очевидно не знаят точно как е починала. Те твърдят, че тя постоянно е живеела в Б. и непрекъснато пътувала до Г., но е установено по делото, че починалата е била със статут на постоянно пребиваваща в Г., при това на остров К., докдето постоянно живеещ там човек не може да се приеме да е пътувал непрекъснато само за уикендите. Относно твърдението, че ищецът получил инсулт от преживяното след смъртта на сестра си следва да се посочи, че то е голословно, по делото не е представена от ищеца каквато и да е било медицинска документация за установяване на неговото здравословно състояние, включително за времето след смъртта на сестра му. Видно е следователно и от тези показания, че свидетелите установяват преживявания на ищеца, които са обичайни и нормални за близки хора, които не са живеели нито в един дом, нито в едно населено място, поради което не може да се приеме да са поддържали ежедневни контакти и подкрепа, като поведението на ищеца е обичайното за близки в траур. Следователно с оглед на събраните по делото доказателства не се установява ищецът да търпи от смъртта на сестра си силни и

продължителни болки и страдания, които в конкретния случай е справедливо да бъдат обезщетени с изплащане на обезщетение над вече платения размер от 4 000 евро, който размер следва да се приеме за достатъчен за репариране на така установените неимуществени вреди. Установява се следователно, че предявените искове за присъждане в полза на ищеца и в тежест на ответника на претендираното с исковата молба обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 110 000 лв. и на лихвите върху него са неоснователни и следва да бъдат отхвърлени, както като краен резултат е постановил окръжният съд. Въззивната жалба е неоснователна, решението на окръжния съд следва да бъде потвърдено.

При тези обстоятелства преценката дали подписаната от ищеца декларация е основание да се приеме, че той неоснователно претендира за присъждане на обезщетение в по-висок размер, не се явява необходима. Следва само за пълнота при изчерпването на спора между страните да се посочи, че декларацията съдържа изявление само на ищеца и несъмнено тя не представлява договор между него и ответника. Неоснователно е затова позоваването на ответника на нормата на чл. 454 от Г. граждански кодекс, която урежда опрощаване на дълг и съгласно която когато кредиторът договори с длъжника опрощаването на дълга или с договор с него признае, че дългът не съществува, настъпва погасяване на задължението. Неоснователно е и позоваването от ответника на практиката на Г. съд, а именно на решение 3909/2014 г. на Апелативния съд на А., защото съдът разглежда казус, при който след постановено решение от първата инстанция за присъждане на обезщетение на починалата близка на ищите в тежест на Г.ф. е подадена жалба и тогава е изплатено от Фонда обезщетение и е сключен между него и ищите частен договор (подробно възпроизведен в решението), с което те приемат размера на обезщетението и заявяват, че няма да имат искания, включително бъдещи такива, за вземания по решението на първоинстанционния съд. Видно от изпратената от Г. институт за международно и чуждестранно право правна информация (л.297-298 от досието на делото на ОС), относно разпоредбите на чл. 424 (Право на разписка за плащане) и чл. 354 (Опрощаване на дълг) няма установена съдебна практика, според която съответната декларация за опрощаване на дълг е невалидна, ако нарушава правата на пострадалия потребител на застрахователна услуга в случай на ПТП по причина, че въпросното увредено

лице получава обезщетение по-ниско от това на другите потребители, но се отбелязва, че се е преценило, че такова изявление за опрощаване на дълг може да се отмени поради грешка съгласно членове 140 и сл. от ГК, а също така членове 178 и 179 от ГК предвиждат, че е невалиден правен акт, който противоречи на добрите нрави, какъвто е по-специално правният акт, с който свободата на лицето е прекалено обвързана. Следва в случая сега да се посочи, че с оглед приетото по-горе противоречие между нормите от гръцкото материално право, установяващо лимит на дължимото обезщетение, и норми на Правото на ЕС едностранично изявление на ищеца, с което се приема изплащане на обезщетение в размер на лимита от 4 000 евро, следва да се приеме за противоречащо на добрите нрави. В случая е несъмнено, че декларацията е подписана от ищеца и е предоставена от него на ответника с оглед поставяне на такова изискване от страна на НББАЗ за изплащане на обезщетението от 4 000 евро, което изискване обаче очевидно е поставено след постановяването през 2017 г. на двете решения на ВКС на Р.Г., разгледани по-горе, съобразно които такъв лимит не следва да бъде съобразяван в отношенията между Г. Помощен (Г.) фонд и ищеца, но както този Фонд, така и, съответно, ответникът по настоящото дело не са се съобразили с него.

В производството пред окръжния съд ответникът е претендирал за присъждане на разноски. С оглед отхвърлянето на исковете, на основание чл. 78, ал.3 от ГПК съдът с решението от 24.06.2021 г. му е присъдил сумата 4476 лв. с ДДС за платеното адвокатско възнаграждение. Съдът е посочил, че то е в минималния размер, определен съгласно чл. 7, ал.2, т.5 от Наредба №1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, поради което възражението на ищеца за негова прекомерност е неоснователно. В производството по чл. 248 от ГПК ищецът е претендирал съдът да определи и присъди разноски под установения минимален размер съгласно Наредбата с оглед практиката на СЕС, а именно решението по съединените дела С-427/2016 и С-428/2016. С обжалваното определение на окръжния съд, постановено на 12.11.2021 г., съдът приема, че делото е с фактическа и правна сложност и че ищецът сам е преценил да предяви иска не в частичен размер, поради което и защитата на ответника е осъществена за размера 110 000 лв. и съобразно този размер са направени разноските за адвокатско възнаграждение, поради което отказва да измени решението в частта му за

тези разноси. В случая платеното адвокатско възнаграждение от ответника действително е в минималния размер с ДДС, установен съгласно чл. 36,ал.2 от ЗА във вр. с чл. 7,ал.2,т.5 и §2а от посочената Наредба. Претенцията на ищеца то да бъде намалено и присъдено под този минимален размер неоснователно се заявява с позоваване на посоченото решение на СЕС. Съгласно Решението на СЕС от 23.11.2017 г. по съединените дела С-427/16 и С-428/16, тълкуването на чл.101,§1 от ДФЕС във връзка с чл.4,§3 от ДЕС изисква съдът да проверява дали с оглед на конкретните условия прилагането на минималния размер съгласно Наредбата отговаря на легитимни цели и дали това ограничение се свежда до необходимото, за да се осигури изпълнението на тези легитимни цели, защото се касае не за дефинитивно и априорно установено противоречие, а се изисква извършване на съответна преценка съобразно всички относими обстоятелства, включително дали в конкретната хипотеза би могло да се говори за ограничаване на конкуренцията в рамките на вътрешния пазар (в тази насока – определение № 456/4.12.2019 г. на ВКС по ч.гр.д. № 4242/2019 г., ГК, 3 ГО). В случая е несъмнено, че процесуалният представител на ответника (адвокат) е осъществил необходимите процесуални действия по неговата защита - изготвил е отговори на исковата молба и допълнителната искова молба, представил е доказателства, заявил е доказателствени искания и искания по установяване на относимите за спора гръцкото материално законодателство и практиката на гръцките съдилища, участвал е в съдебното заседание на 14.06.2021 г. при събирането на доказателствата, представил е писмена защита. При тези обстоятелства не може да се приеме, че присъждането на адвокатско възнаграждение в минималния размер води до прекомерност на възнаграждението и налагане на ограничения, които да не отговарят на легитимни цели, респективно, до ограничаване на конкуренцията в рамките на вътрешния пазар по смисъла на чл.101,§1 от ДФЕС. Действително, размерът на минималното адвокатско възнаграждение сам по себе си е значителен, съпоставен с полученото от ищеца преди завеждането на иска обезщетение, но тази съпоставка е без правно значение, доколкото ищецът е преценил да предяви иск в значителен размер, именно с оглед на който размер вече се определя и присъжда и адвокатското възнаграждение за защитата на ответника по делото. Неоснователен е и доводът на частния жалбоподателя, че съдът при определянето на минималния размер се позовава на отменени

разпоредби на Наредбата. Към момента на постановяването на съдебното решение на окръжния съд на 24.06.2021 г. и на определението по чл. 248 от ГПК на 12.11.2021 г. нормата на чл. 7, ал. 2, т. 5 от Наредбата е действаща разпоредба и тя е именно със съдържанието, съгласно което минималният размер на адвокатското възнаграждение се изчислява на 3 730 лв., съответно, с ДДС съгласно §2а от Наредбата то е общо 4 476 лв. Установява се следователно, че подадената от К.Д. частна жалба против определението на окръжния съд от 12.11.2021 г. е неоснователна, поради което тя следва да бъде оставена без уважение, а определението – потвърдено.

От ответника по въззивната жалба се претендира за присъждане на разноски за производството пред апелативния съд в размер на 4 476 лв. – платено адвокатско възнаграждение съгласно представената в копие фактура от 5.10.2021 г. и извлечение от банкова сметка от 6.10.2021 г. По изложените по-горе при разглеждането на частната жалба съображения няма основания това адвокатско възнаграждение да бъде прието за прекомерно, както и то да бъде намалявано. То е заплатено за осъществяване на защитата на ответника във въззивното производство чрез изготвяне на отговор на въззивната жалба, изготвен е и отговор на частната жалба (за което по начало се дължи отделно възнаграждение), осъществена е защита и в съдебното заседание на 9.03.2022 г. Затова възражението на жалбоподателя по чл. 78, ал. 5 от ГПК като неоснователно следва да бъде оставено без уважение. Жалбоподателят следва да бъде осъден да заплати на ответника по жалбата направените разноски за платеното адвокатско възнаграждение в размера, който е платен – 4 476 лв.

С оглед на гореизложеното съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 260278, постановено на 24.06.2021 г. по т.д. 691/2019 г. на Окръжен съд-П..

ПОТВЪРЖДАВА определение № 261689/12.11.2021 г., постановено по т.д. № 691/2019 г. на ОС-П..

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ заявеното от страна на жалбоподателя К. Г. Д. с представената в съдебното заседание на апелативния съд на 9.03.2022 г.

писмена защита възражение по чл. 78,ал.5 от ГПК за присъждане на адвокатско възнаграждение за защитата от пълномощника на ответника по жалбата и по частната жалба С. „Н.б.б.а.з. (НББАЗ)-гр.С. в по-нисък размер от направения такъв от 4 476 лв. поради прекомерност, като НЕОСНОВАТЕЛНО.

ОСЪЖДА К. Г. Д., ЕГН ***** от гр. П., кв.“З.“№*** да заплати на С. „Н.б.б.а.з. (НББАЗ)-гр.С., ул.“Г.И.“*,ет.* сумата 4 476 лв. – направени разноси за защита в производството пред апелативния съд за платено адвокатско възнаграждение.

Решението може да се обжалва при условията на чл. 280 от ГПК пред Върховния касационен съд – гр. С. с касационна жалба в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____